

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“คน” เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของทุกสังคม สังคมใดเต็มไปด้วยทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ สังคมนั้นย่อมมีคุณภาพตามไปด้วย ประเทศชาติก็จะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง การพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดการศึกษาให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน โดยทั่วไปให้มีโอกาสได้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคตของสังคมไทย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระราชดำรัสเนื่องในการเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง วันที่ 28 มกราคม 2495 ความตอนหนึ่งว่า “อนาคตของชาติทุกชาติย่อมขึ้นอยู่กับเด็ก เพราะเด็กก็คือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี อยู่ในศีลในธรรม เคารพต่อบทกฎหมายของบ้านเมืองเสียตั้งแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตขึ้นพลเมืองของประเทศก็จะมีแต่คนดี และประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้” (พัชรินทร์ พลอดฤทธิ์. 2551 : 1)

การจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพได้นั้น ต้องคำนึงถึงศักยภาพที่แตกต่างกันของเด็กด้วย เนื่องจากตามธรรมชาติของเด็กทุกคนล้วนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม เด็กบางคนมีความสามารถในการใช้ภาษา ในขณะที่เด็กบางคนมีความสามารถในการคิดคำนวณ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะศิลป์ ดนตรี กีฬา ศิลปะการแสดง งานช่าง หรือด้านอื่น ๆ และเด็กคนหนึ่งอาจมีความสามารถมากกว่าหนึ่งด้านได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้จากทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ของการ์ดเนอร์ (Gardner. 1983 ; อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. 2561 : 1) ได้อธิบายให้เห็นถึงความสามารถที่หลากหลายของมนุษย์ว่า สติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่าใครจะโดดเด่นในด้านไหนบ้าง ซึ่งแต่ละด้านผสมผสานกัน แสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใดเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนไป ถือเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยในทุก ๆ ประเทศจะมีกลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพสูงโดดเด่นเหนือกว่าบุคคลในวัยเดียวกันอยู่จำนวนหนึ่ง เรียกว่าเด็กปัญญาเลิศหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted Child) ซึ่งผลการวิจัยของประเทศต่าง ๆ มีข้อค้นพบตรงกันว่า หากเด็กเหล่านี้ได้รับการเอาใจใส่ดูแล มีการพัฒนาความสามารถอย่างถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่วัยเยาว์ ความสามารถที่โดดเด่นในหลากหลายสาขาที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณประโยชน์อย่างอนันต์ต่อสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2563 : 1)

จากหลักการที่ว่าเด็กทุกคนล้วนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงไม่ใช่เป็นการจัดการศึกษาเพื่อบังคับให้ผู้เรียนทุกคนมีความเป็นเลิศทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนมีความเป็นเลิศทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว เป็นการจัดการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับหลักธรรมชาติในความแตกต่างกันของมนุษย์ เพราะเป็นการจัดการศึกษาที่ตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพไม่แตกต่างกัน หากได้รับการพัฒนาเหมือนกัน ก็จะมีความเป็นเลิศในด้านที่ได้รับการพัฒนานั้นได้ การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางด้านวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว ยังเป็นการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านวิชาการเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น โดยไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านอื่น ๆ ทำให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและถูกบังคับให้เรียนรู้เพื่อบังคับสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก หรืออาจเป็นไปได้เลย เท่ากับเป็นการทำร้ายกลุ่มผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ด้านวิชาการ เพราะกลุ่มผู้เรียนเหล่านี้จะไม่มีความเป็นเลิศในด้านใดได้เลยเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว และไม่มีโอกาสได้เรียนต่อ ก็จะไม่มีความรู้ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ กลายเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ดังนั้นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง เพื่อที่จะได้พัฒนาให้มีความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล (นรรณฉรรณ หอมเก่ง. 2563 : 2-3) และด้วยศักยภาพที่แตกต่างกันของผู้เรียนดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้รัฐบาลได้ออกกฎหมาย นโยบาย และแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ที่ไม่ได้เน้นเฉพาะด้านวิชาการ ได้รับการพัฒนาจนบรรลุศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2563 : 16)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาอัจฉริยภาพของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งในมาตรา 10 (4) บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น มาตรา 22 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนั้น มาตรา 24 บัญญัติว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา 24 (5) บัญญัติว่า จะต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง

ของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ โดยใช้หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษตามมาตรา 10 (4) นั้น มีแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรา 28 ที่บัญญัติว่า หลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ โดยให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ตามมาตรา 60 โดยเฉพาะ (3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางด้านการศึกษาอื่นเป็นพิเศษ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มตามมาตรา 10 (4) โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562 : 49-53)

นอกจากนี้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กล่าวถึง ผู้มีความสามารถพิเศษ ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ตามพหุปัญญาที่หลากหลาย สร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้ โดยเน้นการส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว มีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียนและระบบเสริมประสบการณ์ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างมาตรการจูงใจ เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก โดยดึงผู้ที่มีความสามารถพิเศษทั้งชาวไทยและต่างชาติมาร่วมพัฒนาประเทศไทย เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันในเวทีโลก และในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้ให้ความสำคัญกับเด็กทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้มีโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และเท่าเทียม โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ นอกจากนี้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ได้มีแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความสามารถพิเศษ 2 แผน ได้แก่ (1) แผนที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประกอบด้วย 2 แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยที่ 1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ และแผนย่อยที่ 4 การพัฒนาและการยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ มาสร้างและพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ และ (2) แผนที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้ มี 1 แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยที่ 2 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย มุ่งเน้นการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. 2560 : 7-9)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้เน้นการพัฒนา ศักยภาพคนไทยตั้งแต่ระดับเด็กปฐมวัย และมุ่งเน้นการสร้างและผลิตนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับการเติบโตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาประเทศ และในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กำหนดประเด็นเกี่ยวกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษไว้ในเรื่องที่ 3 การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประเด็นการปฏิรูปที่ 3.2 การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษนั้น มีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเต็มศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี โดยมีเป้าหมายเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการ คือ การคัดกรองบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นเอกภาพ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศให้มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560 : 68-69) สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ประเด็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) ที่รัฐต้องจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา สนับสนุนให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียม ให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 76) นอกจากนี้ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนาากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ เพื่อให้มีการผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านอาชีวศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ โดยใช้ร้อยละของผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านอื่น ๆ ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นตัวชี้วัด (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 50-51)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวมา ข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษไว้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับระบบโครงสร้างและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมี คณะอนุกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นหน่วยงานประสานการดำเนินงาน ทั้งนี้ได้กำหนดวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษไว้ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิทธิที่เด็กและเยาวชนทุกคนต้องได้รับอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล รัฐและสังคมพึงจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษให้พัฒนาได้อย่างเต็มที่ บรรลุขีดสุดในทุกด้าน โดยไม่ลดทอนหรือ

สกัดกันความสามารถพิเศษด้านใดด้านหนึ่งของบุคคล โดยมีครอบครัวและสังคมให้การดูแลส่งเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เป็นคนดีมีคุณภาพควบคู่ไปกับความสามารถพิเศษที่เด็กมีอยู่ ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้นำความสามารถพิเศษนั้น ๆ ไปพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสังคมและประเทศชาติในฐานะผู้นำในด้านที่ตนมีศักยภาพ โดยที่ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2563 : 37)

ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล (พ.ศ. 2563-2565) เพื่อใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายทุกระดับ โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาตามทิศทางการพัฒนาการศึกษาทั้งหมด 6 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 จัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 5 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนในทุกด้าน โดยกำหนดไว้ยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ จัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ (1) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ โดยมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรมุ่งพัฒนาผู้เรียนที่เน้นคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 (2) พัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ โดยมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย (3) สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทุกระดับ โดยมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาที่มีความพร้อมในการเปิดห้องเรียนพิเศษหรือแผนการเรียนเฉพาะด้าน และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถเข้าแข่งขันทุกระดับ รวมทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการแข่งขันวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เน้นการดำเนินงานครบวงจร มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง และ (4) ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ โดยมีมาตรการส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยใช้งานวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล. 2563 : 52-55)

โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ในฐานะโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษของจังหวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ได้ตระหนักในภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความถนัดและความสนใจ โดยได้จัดทำ

แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2563 (โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา. 2563 : 19) ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่หลากหลาย ซึ่งกำหนดไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ด้านผู้เรียน ดังนี้ (1) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของโรงเรียน (2) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนให้มีศักยภาพตามหลักสูตร (3) การสรรหานักเรียน และการจัดการเรียนการสอนนักเรียนให้มีความสามารถเต็มศักยภาพใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพชั้นนำตามมาตรฐานสากล (4) ส่งเสริมนักเรียนให้มีความรัก ศรัทธา ต่อโรงเรียน สังคม และประเทศชาติ (5) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพ (6) การพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนเป็นเลิศทางความคิดและผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และ (7) การพัฒนาและส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา ให้นักเรียนมีสุขภาพกายที่ดีและมีสุนทรียภาพ

ปีการศึกษา 2561 เป็นปีการศึกษาแรกที่ผู้วิจัยมารับตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีความตระหนักและให้ความสำคัญที่จะพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนให้มีความเป็นเลิศตามความสามารถพิเศษของตนเอง เป็นคนที่สมบูรณ์ทางด้านอารมณ์และสังคมเป็นคนดีมีคุณภาพ ควบคู่ไปกับความสามารถพิเศษที่มีอยู่ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของโรงเรียน และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนแผนพัฒนาการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล โดยผู้วิจัยได้เริ่มวิเคราะห์ผู้เรียน โดยศึกษาจากรายงานการวิเคราะห์ผู้เรียนที่จัดทำโดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อที่จะได้รับทราบข้อมูลสำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความต้องการ ความถนัด และความสนใจการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน และเพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาหรือป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง จากการวิเคราะห์ดังกล่าวได้ข้อค้นพบที่สำคัญว่า เด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้นต้องการสิ่งที่ท้าทาย ลึกซึ้ง และซับซ้อนกว่าการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ เพราะเป็นผู้ที่กระหายใคร่รู้อยู่ตลอดเวลา และถึงแม้เด็กกลุ่มนี้จะสามารถเรียนรู้ได้เร็ว มีความก้าวหน้ากว่าเด็กกลุ่มอื่น แต่ก็ยังต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้ปกครอง ครู และคนอื่น ๆ เป็นพิเศษ รวมทั้งกลไกทางการศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา อย่างไรก็ตาม พบว่า ยังมีเด็กที่มีความสามารถพิเศษจำนวนไม่น้อย มีความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง เพราะคนไม่ค่อยเข้าใจความคิดและความรู้สึกของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษสูง ๆ จะรู้สึกทำไมคนอื่นคิดและรู้สึกไม่เหมือนกับตน จนรู้สึกว้าวนั่นเอง แปลกแยก ไม่เหมือนเพื่อนคนอื่น ๆ เด็กจึงมีพฤติกรรมตอบสนองไปในรูปแบบต่าง ๆ แล้วแต่พื้นฐานจิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และวิถีคิดของเด็ก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแม้เด็กที่มีความสามารถพิเศษจะเป็น

เด็กเก่งที่ใครต่อใครชื่นชม แต่ก็ยังต้องการการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถของพวกเขา และเด็กก็ยังมีข้อบกพร่องทางด้านอารมณ์และสังคม ที่ต้องได้รับการแก้ไขให้ถูกวิธี

ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นปัญหาดังกล่าวมาประชุมร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรึกษาหารือถึงแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ควบคู่กับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์และสังคม จากการประชุมหารือดังกล่าวได้ข้อสรุปว่า ทางโรงเรียนควรมีการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน จัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของตนเอง ควบคู่กับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์และสังคม ดังนั้นในปีการศึกษา 2562 ทางโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา จึงได้จัดการศึกษาและจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอัจฉริยภาพของนักเรียนในด้านต่าง ๆ 10 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติวิทยา ด้านดิจิทัล และด้านผู้นำ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแว่อัจฉริยภาพของนักเรียน กำหนดแนวทางที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีแว่อัจฉริยภาพ และดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถตามความถนัดและความสนใจให้ถึงขีดสุดแห่งศักยภาพ ภายใต้ความเชื่อที่ว่า หากนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษหรือมีแว่อัจฉริยภาพ ได้รับการพัฒนาจนถึงขีดสุดแห่งศักยภาพแล้ว เมื่อเติบโตจะเป็นกลุ่มบุคคลที่สามารถสร้างคุณประโยชน์ต่อท้องถิ่น ต่อจังหวัดสงขลา ต่อสังคม และต่อประเทศชาติต่อไป

จากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ในปีการศึกษา 2562 พบว่า โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความรู้ความสามารถและความต้องการของนักเรียนทุกคน ในขณะเดียวกันก็ได้ดำเนินการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ได้แสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าโรงเรียนยังมียุทธศาสตร์การส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนที่ไม่ชัดเจน ขาดแนวทางในการวัดแว่อัจฉริยภาพของนักเรียน และขาดการดำเนินงานการพัฒนาอย่างเป็นระบบขั้นตอน เมื่อพิจารณาผลการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนในด้านต่าง ๆ พบว่า นักเรียนที่มีแว่อัจฉริยภาพได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพด้านต่าง ๆ ยังไม่หลากหลาย ไม่ทั่วถึง และไม่เต็มศักยภาพ ส่งผลให้โอกาสที่เข้ารับการแข่งขันหรือการได้รับรางวัล การประกาศเกียรติคุณ ในระดับต่าง ๆ ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ กล่าวคือ จากนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 3,629 คน มีนักเรียนเพียง 826 คน ที่ได้รับการส่งเสริมอัจฉริยภาพ คิดเป็นร้อยละ

22.76 ของนักเรียนทั้งหมด และเมื่อพิจารณานักเรียน 826 คน ที่ได้รับการส่งเสริมอัจฉริยภาพ พบว่า นักเรียนได้รับการส่งเสริมอัจฉริยภาพด้านภาษา จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 25.79 ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 4.72 ด้านมิติสัมพันธ์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 1.33 ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 5.57 ด้านดนตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 5.81 ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 2.18 ด้านการเข้าใจตนเอง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 ด้านธรรมชาติวิทยา จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 38.98 ด้านดิจิทัล จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 2.66 และด้านผู้นำ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 4.85 นอกจากนี้ยังพบว่าจากนักเรียน 826 คน ที่ได้รับการส่งเสริมอัจฉริยภาพ มีนักเรียนได้รับรางวัลและการยกย่องชมเชยเพียง 417 คน คิดเป็นร้อยละ 50.48 ของนักเรียนทั้งหมดที่ได้รับการส่งเสริมอัจฉริยภาพ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่ายังมีนักเรียนอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการค้นหาแววจังหวัดอัจฉริยภาพ ส่งผลให้สูญเสียโอกาสการได้รับการส่งเสริมอัจฉริยภาพไปอย่างน่าเสียดาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2563 : ค-จ) มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา คือ การให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนทั่วไป ทำให้การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร อีกทั้งคนทั่วไปยังมีความเข้าใจผิดว่าเด็กเหล่านี้เป็นเด็กที่เรียนดีเยี่ยม มีเชาวน์ปัญญาสูง สามารถจัดการและช่วยเหลือตนเองได้ดีอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ หรือได้รับคำแนะนำจากบุคคลรอบข้าง จากพ่อแม่ และครูอาจารย์ ทั้งที่ในความเป็นจริงเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ หากไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลและพัฒนาศักยภาพอย่างถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่เยาว์วัย ความเป็นอัจฉริยภาพอาจไม่เกิดขึ้นได้เลย และอาจหายไปไปในที่สุด นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาประเทศไปอย่างน่าเสียดาย ยิ่งไปกว่านั้น อาจทำให้เด็กกลุ่มนี้เกิดปัญหาทางจิตใจ รู้สึกเก็บกด คับข้องใจ หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน อาจใช้ความรู้ความสามารถไปในทางที่ผิด กลายเป็นปัญหาสังคม ทั้งที่เด็กกลุ่มนี้มีศักยภาพพอที่จะสร้างความเป็นอัจฉริยภาพในศาสตร์สาขาต่าง ๆ และเป็นผู้นำทางสังคมได้ และด้วยความเชื่อที่ว่าหากเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาจนถึงขีดสุดแห่งศักยภาพแล้ว เมื่อเติบโตใหญ่จะเป็นพลังทางปัญญาที่สำคัญในการสร้างประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และโลกได้ จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา ที่จะต้องดำเนินการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ค้นหาแววจังหวัดอัจฉริยภาพ และพัฒนาความสามารถให้ถึงขีดสุดแห่งศักยภาพของแต่ละบุคคล

ผู้วิจัยจึงได้ระดมความคิดจากตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตัวแทนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ตัวแทนนักเรียน ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีความคิดเห็นตรงกันว่า การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตานั้น ต้องคำนึงถึงศักยภาพที่แตกต่างกันของนักเรียน โดยโรงเรียนต้องจัดแผนการเรียนที่หลากหลาย ให้ตรงตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน ซึ่งหากโรงเรียนมีแผนการเรียนหรือมีแนวการสอนที่มีรูปแบบเดียว จะเป็นการปิดกั้นความสามารถและความต้องการของนักเรียน ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ไม่มีความสุข ไม่ตรงตามความสนใจ และเป้าหมายผู้เรียน โดยจากการระดมความคิดจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุปแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน คือ การส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศนั้น ต้องมีการค้นหาและคัดกรองนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม เมื่อคัดกรองนักเรียนได้แล้วต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน จัดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้กับนักเรียน มีการนำนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และสร้างทัศนคติแห่งความสำเร็จให้กับนักเรียน นอกจากนี้การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศให้ประสบความสำเร็จนั้น ทางโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการฝ่ายเดียวได้ จำเป็นต้องมีการร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยทุกฝ่ายจะต้องสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงจะทำให้การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศประสบความสำเร็จได้

ผู้วิจัยจึงได้วางแผนเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน โดยได้ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ อาทิ ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory) ของกาเย่ (Gagne. 1966 ; อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. 2558 : 66) กล่าวโดยสรุปว่า มนุษย์มีความแตกต่างกันในองค์ประกอบทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ความแตกต่างนี้บางส่วนมาจากลักษณะแตกต่างทางชีวภาพหรือทางร่างกายของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่จะมาจากความแตกต่างที่เกิดจากการเรียนรู้ มนุษย์ซึ่งถูกซบเลี้ยงภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ จะเปิดรับความคิดเห็นแตกต่างกันไป ซึ่งการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อที่รวมเป็นลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน และทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ของการ์ดเนอร์ (Gardner. 1983 ; อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. 2561 : 1) กล่าวโดยสรุปว่า สติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่าใครจะโดดเด่นในด้านไหนบ้าง ซึ่งแต่ละด้านผสมผสานกัน แสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใด เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนไป ดังนั้นการสร้างรูปแบบเพื่อใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้จากแนวคิดและทฤษฎีอัจฉริยภาพหรือความสามารถพิเศษของนักเรียนนั้น พบว่าความสามารถพิเศษที่แฝงอยู่ในตัวนักเรียน อาจไม่แสดงออกอย่างชัดเจน นักเรียนที่มีศักยภาพโดดเด่นที่จะเป็นอัจฉริยะบุคคลในอนาคต อาจไม่แสดงความสามารถใด ๆ ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในสถานการณ์ทั่ว ๆ ไป จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการสำรวจหรือเสาะหาความสามารถพิเศษนี้ ด้วยกระบวนการที่เหมาะสม หลากหลาย และหลายขั้นตอน เปรียบเสมือนการร่อนหาเพชรจนได้เพชรน้ำเอก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2563 : 9) จากตัวอย่างแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าว ร่วมกับผลจากการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์และกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบ MAHA GENIUS สำหรับใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบ MAHA GENIUS สำหรับใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน
3. เพื่อนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ในปีการศึกษา 2563-2564
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ในปีการศึกษา 2563-2564

สมมติฐานของการวิจัย

1. โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน
2. รูปแบบ MAHA GENIUS สำหรับใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน มีความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในระดับมากขึ้นไป
3. การนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ในปีการศึกษา 2563-2564 ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ย รางวัลการแข่งขัน และพฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคม สูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมต่อการนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน อยู่ในระดับมากขึ้นไป

4. ผลการเรียนรู้เฉลี่ย (GPA) และพฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียนที่มีแนว
อัจฉริยภาพ หลังได้รับการส่งเสริมศักยภาพโดยใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในปีการศึกษา 2564
มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปีการศึกษา 2563 และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ก่อนได้รับการส่งเสริมศักยภาพ ในปีการศึกษา
2562 และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย มีความ
พึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตาม
อัจฉริยภาพของตน ในปีการศึกษา 2563-2564 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้รูปแบบ MAHA GENIUS สำหรับใช้ส่งเสริมศักยภาพ
นักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน และยังเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ภาคี
เครือข่าย และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ดังนี้

1. โรงเรียนนวมวิทย์ จังหวัดสงขลา มีรูปแบบ MAHA GENIUS สำหรับใช้ส่งเสริมศักยภาพ
นักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนที่เหมาะสม
2. นักเรียนโรงเรียนนวมวิทย์ จังหวัดสงขลา ได้ค้นพบแนวอัจฉริยภาพของตนเอง และ
ได้รับการส่งเสริมศักยภาพสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน
3. ครูโรงเรียนนวมวิทย์ จังหวัดสงขลา มีแนวทางในการค้นหาแนวอัจฉริยภาพของ
นักเรียน และการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน
โดยใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนา
4. ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนวมวิทย์ จังหวัดสงขลา ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
เพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน
5. ภาคีเครือข่าย ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ
ตามอัจฉริยภาพของตน
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล และโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ได้ศึกษาผลการวิจัย และนำผลการวิจัยไปขยายผล
การส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของนักเรียน ในระดับโรงเรียน ระดับ
จังหวัด และระดับประเทศต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ใช้ขอบเขตของการวิจัยในแต่ละระยะของการวิจัย ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยระยะนี้ มุ่งเน้นการศึกษาสภาพปัจจุบันของการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน โดยจะพิจารณานโยบาย แผนงาน หรือโครงการที่โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา ได้นำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ตลอดจนความพร้อมของโรงเรียนในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน รวมถึงวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการผ่านการสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารโรงเรียน นอกจากนี้มีการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ กระบวนการนี้จะดำเนินการผ่านการจัดสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนารูปแบบ MAHA GENIUS ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลหลัก

แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายทางการศึกษากลุ่มนี้ถือเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน และสะท้อนความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสม

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย

1) ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ คณะกรรมการบริหารโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 8 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ (จำนวน 2 คน) ตัวแทนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและงานแนะแนว (จำนวน 1 คน) ตัวแทนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร (จำนวน 2 คน) ตัวแทนนักเรียน (จำนวน 1 คน) ตัวแทนผู้ปกครอง (จำนวน 1 คน) ตัวแทนชุมชน (จำนวน 1 คน) ตัวแทนโรงเรียนสงขลาวิทยาคม (โรงเรียนคู่พัฒนา) (จำนวน 1 คน) และตัวแทนโรงเรียนในสหวิทยาเขตสองทะเล (จำนวน 1 คน) รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน ซึ่งได้รับ

การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับบทบาทในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครอบคลุมและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

1.3 ขอบเขตประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษาในการวิจัยระยะนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

1) การศึกษาสภาพปัจจุบันของการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ครอบคลุมประเด็นเรื่องนโยบาย แผนงาน หรือโครงการของโรงเรียน ความพร้อมของโรงเรียน รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียนในการดำเนินการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

2) การศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ครอบคลุมประเด็นลักษณะกิจกรรมหรือรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่จำเป็นและเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและโรงเรียน รวมถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยที่โรงเรียนควรดำเนินการ หากจะส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2562 (20 กรกฎาคม ถึง 20 กันยายน 2562)

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ MAHA GENIUS สำหรับใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยระยะนี้ จะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนารูปแบบ MAHA GENIUS เพื่อใช้ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน โดยเริ่มจากการค้นคว้าหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งการสืบค้นผลงานวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการสร้างรูปแบบ หลังจากนั้นจะมีการจัดสนทนากลุ่มร่วมกันกับผู้ทรงคุณวุฒิและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อระดมความคิดเห็น และร่วมกันกำหนดแนวทางการสร้างรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เมื่อได้แนวทางเบื้องต้นแล้ว จะนำแนวทางดังกล่าว ร่วมกับผลจากการวิจัยระยะที่ 1 และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม นำไปใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบ MAHA GENIUS จากนั้นจะมีการนำเสนอร่างรูปแบบต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการประเมินคุณภาพของรูปแบบในด้านความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบให้สมบูรณ์ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อ

รับรองการนำรูปแบบไปใช้ พร้อมทั้งนำเสนอร่างรูปแบบเพื่อรับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพของรูปแบบอีกช่องทางหนึ่ง ก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้จริง

2.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลหลัก/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลหลัก สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพในระยะนี้ เป็นการศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบเพื่อใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ผ่านการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้ (จำนวน 2 คน) ตัวแทนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร (จำนวน 2 คน) ตัวแทนนักเรียน (จำนวน 1 คน) ตัวแทนผู้ปกครอง (จำนวน 1 คน) ตัวแทนชุมชน (จำนวน 2 คน) และผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย (จำนวน 2 คน) รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 คน ทั้งนี้การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับบทบาทในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครอบคลุมและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการนำแนวทางไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

2.2.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณในระยะนี้ เป็นการศึกษาคุณภาพของรูปแบบ MAHA GENIUS สำหรับใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ผ่านการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากรที่ศึกษา คือ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการจัดการ การปฏิบัติการทางการบริหารการศึกษา และการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด ดังนี้

- 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการบริหารการศึกษา การศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย สำนักงานการศึกษา สถานศึกษา หรือเป็นข้าราชการบำนาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านทฤษฎีการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ตำแหน่งประธานผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการทางการบริหารการศึกษา มีตำแหน่งเป็น
เลขาธิการ หรือรองเลขาธิการ หรือผู้อำนวยการสำนักวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มี
ประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 2 ท่าน คือ (1) นายคังกร รักชูชื่น
ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล และ (2) นายวัฒนา ถนอม
ศักดิ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

3) ผู้เชี่ยวชาญการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความรู้และ
ประสบการณ์ทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 2
ท่าน คือ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ ช่างสาน ตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ (2) นางสาวกวิยา พร้อมมูล ตำแหน่ง
ข้าราชการบำนาญ อดีตครูเชี่ยวชาญ สาขาชีววิทยา

2.3 ขอบเขตประเด็นที่ศึกษา/ตัวแปรที่ศึกษา

2.3.1 ประเด็นที่ศึกษา สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นที่ศึกษาเน้นการค้นคว้าหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึง
การระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้าง
รูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2.3.2 ตัวแปรที่ศึกษา สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

ตัวแปรที่ศึกษาในระยะนี้เกี่ยวข้องกับคุณภาพด้านต่าง ๆ ของรูปแบบ MAHA
GENIUS ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งวัดจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ความเหมาะสม ความถูกต้อง
ครอบคลุม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2562 (22 พฤศจิกายน 2562-20 เมษายน 2563)

การวิจัยระยะที่ 3 การนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความ
เป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ในปีการศึกษา 2563-2564 ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาเชิงปริมาณ
(Quantitative Research) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยระยะนี้ จะมุ่งเน้นไปที่การนำรูปแบบ MAHA GENIUS ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว
ไปทดลองใช้จริงในโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา กระบวนการเริ่มต้นจากการจัดการเรียนรู้ที่
หลากหลายตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งจะช่วย
ให้นักเรียนสามารถค้นพบอัจฉริยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ จากนั้นจะมีการจัดกิจกรรมค้นหาและ

คัดกรองนักเรียนที่มีแววจังหวัดใน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติวิทยา ด้านดิจิทัล และด้านผู้นำ นักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกจะได้รับการส่งเสริมศักยภาพผ่านกิจกรรมพิเศษที่ออกแบบมาให้เหมาะสมกับอัจฉริยภาพแต่ละด้าน โดยโรงเรียนจะจัดให้มีการประเมินผลลัพธ์ของการนำรูปแบบไปใช้ผ่านการวิเคราะห์ผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ การติดตามผลการเข้าร่วมการแข่งขันและการแสดงผลงานของนักเรียนทั้งในระดับภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ รวมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียน เพื่อให้มั่นใจว่าการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเป็นไปอย่างรอบด้าน นอกจากนี้ ยังมี การศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย เพื่อประเมินว่ารูปแบบ MAHA GENIUS สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงและได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่ใช้ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนเอง โดยใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ประกอบด้วย นักเรียนที่มีแววจังหวัดในด้านต่าง ๆ 10 ด้าน ที่ได้จากการจัดกิจกรรมค้นหาและคัดกรองตามรูปแบบ MAHA GENIUS ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 966 คน และในปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,383 คน

2) กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนเอง ประกอบด้วย นักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา ที่มีแววจังหวัดในด้านต่าง ๆ 10 ด้าน ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 966 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,383 คน ครูของโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 179 คน และในปีการศึกษา 2564 จำนวน 181 คน และภาคีเครือข่าย ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่ใช้ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนเอง โดยใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ประกอบด้วย นักเรียนที่มีแววจังหวัดในด้านต่าง ๆ 10 ด้าน ที่ได้จากการจัดกิจกรรมค้นหาและคัดกรองตามรูปแบบ MAHA GENIUS ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 966 คน และในปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,383 คน (ใช้นักเรียนที่มีแววจังหวัดทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่างในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนเอง โดยใช้รูปแบบ MAHA GENIUS)

ทั้งนี้หลังจากการนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตนเอง ในปีการศึกษา 2563-2564 จะประเมินความเป็นเลิศของนักเรียนจากตัวชี้วัดต่าง ๆ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ดังนี้

1.1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับประเมินผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) คือ นักเรียนที่มีแววจริยภาพ ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 966 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,383 คน (ใช้ นักเรียนที่มีแววจริยภาพทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินผลการเรียนเฉลี่ย)

1.2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินรางวัลการแข่งขัน คือ นักเรียนที่มีแววจริยภาพ ที่เข้าร่วมแสดงผลงาน นำเสนอผลงาน ประกวดแข่งขัน ทั้งในระดับภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 227 คน และในปีการศึกษา 2564 จำนวน 303 คน (ใช้ นักเรียนที่มีแววจริยภาพทั้งหมดที่เข้าร่วมแสดงผลงาน นำเสนอผลงาน ประกวดแข่งขัน เป็นกลุ่มตัวอย่าง การประเมินรางวัลการแข่งขัน)

1.3) กลุ่มตัวอย่างสำหรับประเมินพฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคม คือ นักเรียนที่มีแววจริยภาพ ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 276 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน จากการเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 ; อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข. 2555 : 150) จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่มีแววจริยภาพในปีการศึกษา 2563 จำนวน 966 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,383 คน และดำเนินการสุ่มนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Classification Random Sampling) โดยใช้จริยภาพของนักเรียนเป็นตัวแบ่ง แล้วจึงสุ่มนักเรียนในจริยภาพแต่ละด้าน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยการจับฉลาก

2) กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามจริยภาพของตน ประกอบด้วย

2.1) นักเรียนโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ที่มีแววจริยภาพในด้านต่าง ๆ 10 ด้าน ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 276 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน (กลุ่มเดียวกันกับการประเมินพฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคม

2.2) ครูของโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 179 คน และในปีการศึกษา 2564 จำนวน 181 คน (ใช้ครูทุกคน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามจริยภาพของตน)

2.3) ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ซึ่งถูกเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดให้เป็นผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตามข้อ 2.1) ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 276 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน

2.4) ภาศิเครือข่าย ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน ซึ่งถูกเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และสมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

จำนวน 8 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนา และประเมินรูปแบบ MAHA GENIUS เพื่อให้ผลการศึกษามีความลึกซึ้งและสามารถนำไปใช้พัฒนา แนวทางการดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น กลุ่มที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและกำกับทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีความรู้เกี่ยวกับนโยบาย และแนวทางพัฒนานักเรียน จึงสามารถให้ข้อมูลเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะที่สำคัญเกี่ยวกับการนำ รูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ ส่วนสมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียนมหาวชิราวุธ ประกอบด้วยศิษย์เก่า ที่มีประสบการณ์ในการเรียนรู้ภายในโรงเรียน และหลายคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ด้านงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา การรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มนี้ช่วยสะท้อนมุมมอง เกี่ยวกับผลกระทบของรูปแบบ MAHA GENIUS ที่มีต่อนักเรียนและศิษย์เก่าได้

3.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ระยะนี้เน้นการประยุกต์ใช้รูปแบบ MAHA GENIUS กับนักเรียนโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนได้จริงหรือไม่ และ ประเมินว่ามีผลต่อความเป็นเลิศของนักเรียนในแต่ละด้านของพหุปัญญาอย่างไร โดยมีตัวแปรอิสระ คือ การนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ในโรงเรียน กิจกรรมและแนวทางที่ใช้ส่งเสริมศักยภาพ นักเรียนตามอัจฉริยภาพแต่ละด้าน และการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย และมีตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยของนักเรียน (GPA) จำนวนและประเภทของรางวัลที่นักเรียน ได้รับจากการแข่งขันระดับภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ และพฤติกรรมทางด้านอารมณ์และ สังคมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2563-2564 (19 เมษายน 2564-12 พฤษภาคม 2565)

การวิจัยระยะที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพ นักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ในปีการศึกษา 2563-2564 ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้วิธี วิทยาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ระยะสุดท้ายของการวิจัย จะเน้นที่การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ MAHA GENIUS โดยเปรียบเทียบความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการส่งเสริมศักยภาพ ด้วยรูปแบบนี้ การประเมินจะพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนที่มีแว่อัจฉริยภาพ ในช่วงเวลาก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ตลอดจนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม ทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนา นอกจากนี้จะมีการศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบไปใช้ เพื่อประเมินว่ารูปแบบ MAHA GENIUS สามารถตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่ายและนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

หรือไม่ การประเมินผลนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงการกำหนดแนวทางการขยายผลการใช้รูปแบบไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจนำไปปรับใช้

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่ใช้ในการประเมินผลการใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน คือ นักเรียนที่มีแว่อัจฉริยภาพในด้านต่าง ๆ 10 ด้าน ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 826 คน ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 966 คน และในปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,383 คน

2) กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ในปีการศึกษา 2563-2564 เป็นกลุ่มเดียวกันกับการศึกษาการมีส่วนร่วมฯ (รายละเอียด ดังหน้า 16)

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่ใช้ในการประเมินผลการใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ซึ่งแบ่งตามตัวชี้วัดที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ดังนี้

1.1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับใช้ในการเปรียบเทียบผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) คือ นักเรียนที่มีแว่อัจฉริยภาพ ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 826 คน ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 966 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,383 คน (ใช้นักเรียนที่มีแว่อัจฉริยภาพทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเปรียบเทียบผลการเรียนเฉลี่ย)

1.2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับเปรียบเทียบพฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคม คือ นักเรียนที่มีแว่อัจฉริยภาพในปีการศึกษา 2563 จำนวน 276 คน และปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน (กลุ่มเดียวกันกับการประเมินพฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคม ดังรายละเอียดข้อ 1.3) หน้า 17) และนักเรียนที่มีแว่อัจฉริยภาพในปีการศึกษา 2562 จำนวน 263 คน จากการเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเคร์จีซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 ; อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข. 2555 : 150) จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่มีแว่อัจฉริยภาพในปีการศึกษา 2563 จำนวน 826 คน ดำเนินการสุ่มนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Classification Random Sampling) โดยใช้อัจฉริยภาพของนักเรียนเป็นตัวแบ่ง แล้วจึงสุ่มนักเรียนในอัจฉริยภาพแต่ละด้าน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

4.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ระยะสุดท้ายของการวิจัย มุ่งเน้นการวัดผลและเปรียบเทียบความเป็นเลิศของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการส่งเสริมศักยภาพด้วยรูปแบบ MAHA GENIUS รวมถึงการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อรูปแบบที่นำไปใช้ โดยมีตัวแปรอิสระ คือ การใช้รูปแบบ MAHA

GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน และกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมภายใต้รูปแบบนี้ และมีตัวแปรตาม คือ ความเปลี่ยนแปลงของผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนที่ได้รับ การพัฒนา การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ และระดับความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายต่อรูปแบบ MAHA GENIUS

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการในปีการศึกษา 2562-2564 (19 เมษายน 2564-12 พฤษภาคม 2565)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อัจฉริยภาพ หมายถึง ความสามารถพิเศษ และมีศักยภาพสูง ปรากฏเป็นแววที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งได้กำหนด อัจฉริยภาพของนักเรียนโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา จำนวน 10 ด้าน ประกอบด้วย ด้านภาษา ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติวิทยา ด้านดิจิทัล และด้านผู้นำ ดังนี้

1.1 อัจฉริยภาพด้านภาษา (Linguistic Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการใช้ภาษารูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ภาษาพื้นเมือง จนถึงภาษาอื่น ๆ สามารถรับรู้ เข้าใจภาษา และสามารถสื่อภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตามที่ต้องการ ปรากฏเป็นแววที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มี อัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นกวี นักเขียน นักพูด นักหนังสือพิมพ์ ครู หนายความ นักการเมือง ฯลฯ

1.2 อัจฉริยภาพด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ (Logical and Mathematical Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการคิดแบบมีเหตุและผล การคิดเชิงนามธรรม การคิด คาดการณ์ และการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ ปรากฏเป็นแววที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อ เปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพ ด้านนี้มักจะเป็นนักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ นักเขียนโปรแกรม วิศวกร ฯลฯ

1.3 อัจฉริยภาพด้านมิติสัมพันธ์ (Visual Spatial Intelligence) หมายถึง ความสามารถ พิเศษในการรับรู้ทางสายตาได้ดี สามารถมองเห็นพื้นที่ รูปทรง ระยะทาง และตำแหน่ง อย่างสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน แล้วถ่ายทอดแสดงออกอย่างกลมกลืน มีความไวต่อการรับรู้ในเรื่องทิศทาง ปรากฏ เป็นแววที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่นเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อม เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นนักประดิษฐ์ วิศวกร จิตรกรวาดรูป ระบายสี เขียนการ์ตูน นักปั้น นักออกแบบ ช่างภาพ สถาปนิก ฯลฯ

1.4 อัจฉริยภาพด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการควบคุมและแสดงออกซึ่งความคิด ความรู้สึก โดยใช้อวัยวะ

ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมถึงความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส ปรากฏเป็นแนวโน้มที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นนักกีฬา นักฟิสิกส์ นักเต้น นักแสดงกายกรรม ฯลฯ

1.5 อัจฉริยภาพด้านดนตรี (Musical Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการซึมซับและเข้าถึงสุนทรียะทางดนตรี ทั้งการได้ยิน การรับรู้ การจดจำ และการแต่งเพลง สามารถจดจำจังหวะ ทำนอง และโครงสร้างทางดนตรีได้ดี และถ่ายทอดออกมาโดยการฮัมเพลง เคาะจังหวะ เล่นดนตรี และร้องเพลง ปรากฏเป็นแนวโน้มที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นนักดนตรี นักประพันธ์เพลง นักร้อง ฯลฯ

1.6 อัจฉริยภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการเข้าใจผู้อื่น ทั้งด้านความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และเจตนาที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน เข้าใจในความแตกต่างทางด้านเพศ สังคม วัฒนธรรมประเพณี เชื้อชาติ และศาสนาของผู้อื่น มีความไวในการสังเกตสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง สามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม สร้างมิตรภาพได้ง่าย สามารถจูงใจผู้อื่นได้ดี ปรากฏเป็นแนวโน้มที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่นเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นครู ผู้ให้คำปรึกษา นักการทูต พนักงานขาย พนักงานต้อนรับ ประชาสัมพันธ์ นักการเมือง นักธุรกิจ ฯลฯ

1.7 อัจฉริยภาพด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการรู้จัก ตระหนักรู้ในตนเอง สามารถเท่าทันตนเอง รู้ว่าตนเองชอบอะไร ไม่ชอบอะไร อยากประกอบอาชีพอะไร มีเป้าหมายในชีวิตอย่างไร และจะวางแผนไปสู่เป้าหมายของตนเองได้อย่างไร ปรากฏเป็นแนวโน้มที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นนักปรัชญา นักวิจัย ฯลฯ

1.8 อัจฉริยภาพด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการรู้จักและเข้าใจธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง เข้าใจกฎเกณฑ์ ปรากฏการณ์ และการรังสรรค์ต่าง ๆ ของธรรมชาติ มีความไวในการสังเกต เพื่อคาดการณ์ความเป็นไปของธรรมชาติ มีความสามารถในการจัดจำแนก แยกแยะประเภทของสิ่งมีชีวิต ทั้งพืชและสัตว์ ปรากฏเป็นแนวโน้มที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นนักธรณีวิทยา นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย นักสำรวจธรรมชาติ ฯลฯ

1.9 อัจฉริยภาพด้านดิจิทัล (Digital Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการรับรู้ เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ รวมทั้งกลไก หรือการทำงานของระบบควบคุมอิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ สามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรากฏเป็นแนวที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นนักวิทยาศาสตร์ข้อมูล นักพัฒนาเว็บไซต์ วิศวกรหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ฯลฯ

1.10 อัจฉริยภาพด้านผู้นำ (Leader Intelligence) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการเป็นผู้นำกลุ่ม ใฝ่ต่อความรู้สึกของคนอื่น มีความสามารถที่จะตัดสินใจ กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบ กล้าแสดงความคิดเห็นในที่ชุมชน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มผู้ใหญ่ ปรากฏเป็นแนวที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านนี้มักจะเป็นผู้บริหาร นักการเมือง อาสาสมัคร ฯลฯ

2. MAHA GENIUS หมายถึง รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 M : Multiple Intelligences หมายถึง พหุปัญญาที่ก่อให้เกิดอัจฉริยภาพที่หลากหลายของนักเรียน เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.2 A : Ability หมายถึง ความสามารถพิเศษของนักเรียน ค้นพบได้จากการจัดกิจกรรมค้นหาและคัดกรอง ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

2.3 H : Happy หมายถึง ความสุขของนักเรียน เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำในสิ่งที่รัก ซึ่งจะเป็นพลังในการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพได้อย่างไม่หยุดยั้ง

2.4 A : Activity หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง

2.5 G : Gifted Learning Center หมายถึง แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่จัดขึ้นอย่างหลากหลาย รวมทั้งการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ตลอดเวลา

2.6 E : Experience หมายถึง ประสบการณ์ที่เสริมสร้างให้กับนักเรียนด้วยการฝึกซ้อมและเข้าร่วมแข่งขันทักษะเป็นประจำ ทั้งในระดับภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

2.7 N : Network หมายถึง ภาควิชาเครือข่ายทุกภาคส่วนที่ประสานงานกันเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน

2.8 I : Innovation หมายถึง นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อยกระดับอัจฉริยภาพนักเรียนให้สูงขึ้นในทุกด้าน และปรับปรุงนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอยู่เสมอ

2.9 U : Unity หมายถึง ความเป็นเอกภาพ สามัคคี และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการบริหารจัดการการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน

2.10 S : Success หมายถึง ความสำเร็จจากความมุ่งมั่น เกิดขึ้นได้จากการมีทัศนคติแห่งความสำเร็จ รวมทั้งการฉลองความสำเร็จ และประชาสัมพันธ์ผลงานความสำเร็จ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับครูและนักเรียน

3. นักเรียนที่มีแววจนริยภาพ หมายถึง นักเรียนโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ที่มีความสามารถพิเศษ และมีศักยภาพสูง ปรากฏเป็นแววที่โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุระดับเดียวกัน และสภาพแวดล้อมเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

4. การส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในร่างกายของนักเรียนที่มีแววจนริยภาพ นำออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีกระบวนการ เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่มีมาตรฐานสูงตามแววจนริยภาพของตนเอง

5. ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะที่มีมาตรฐานสูงของนักเรียนตามแววจนริยภาพของตนเอง ซึ่งพิจารณาจากคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

5.1 ผลการเรียนรู้เฉลี่ย หมายถึง ผลคะแนนของนักเรียนในปีการศึกษานั้น ๆ ในรายวิชาที่ตนเองมีแววจนริยภาพ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00

5.2 รางวัลการแข่งขัน หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากเข้าร่วมแสดงผลงาน นำเสนอผลงานประกวดแข่งขันในระดับภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ นักเรียนได้รับรางวัลการแข่งขัน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันทั้งหมด

5.3 พฤติกรรมทางด้านอารมณ์และสังคม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงถึงความสามารถในการเข้าใจและจัดการอารมณ์ของตนเอง รวมทั้งความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์หรืออยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ มีการแสดงพฤติกรรมในระดับสูงขึ้นไป นั่นคือมีค่าเฉลี่ยของระดับการแสดงพฤติกรรมไม่ต่ำกว่า 3.50

6. ครู หมายถึง ผู้สอนในโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

7. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่รับผิดชอบดูแลนักเรียนกลุ่มที่มีแววจนริยภาพ ระหว่างการศึกษาอยู่ในโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

8. ภาศึเครือข่าย หมายถึง องค์กรบุคคลที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพนักเรียน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมนักเรียนเก่าโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

9.การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาศึเครือข่าย ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการต่าง ๆ ของการนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน ตั้งแต่การคิด การเสนอ การวางแผน การกำหนดนโยบาย รวมถึงการปฏิบัติการโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบกับตนเอง ทั้งทางตรงและทางอ้อม

10. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน

11. สภาพปัจจุบันในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน หมายถึง สถานการณ์ มาตรการ หรือแนวทางการดำเนินงานที่โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ใช้ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนในปัจจุบัน ซึ่งครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การแนะแนว และการบริหารจัดการหลักสูตรที่สนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาอัจฉริยภาพของตนเองได้เต็มศักยภาพ การศึกษาสภาพปัจจุบันนี้มุ่งเน้นการสำรวจรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่แล้ว ตลอดจนปัจจัยที่เอื้อต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนานักเรียนในแต่ละด้านของพหุปัญญา

12. ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน หมายถึง ช่องว่างระหว่างแนวทางที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันกับแนวทางที่ควรจะเป็นในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยสะท้อนจากความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เกี่ยวกับปัจจัยที่ควรได้รับการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเพื่อให้กระบวนการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสามารถตอบสนองต่ออัจฉริยภาพเฉพาะบุคคลได้ดียิ่งขึ้น ความต้องการจำเป็นนี้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการพัฒนารูปแบบ MAHA GENIUS ให้สามารถรองรับศักยภาพของนักเรียนได้อย่างครอบคลุมและเป็นระบบ

13. การนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน หมายถึง กระบวนการนำแนวทางที่พัฒนาขึ้นภายใต้รูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศักยภาพนักเรียนในโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา โดยดำเนินการผ่านการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน การคัดกรองนักเรียนตามอัจฉริยภาพ และการสร้างระบบสนับสนุนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานนี้ครอบคลุมถึงการปรับปรุงหลักสูตร กิจกรรมเสริมทักษะ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และภาคีเครือข่าย

14. ผลการใช้รูปแบบ MAHA GENIUS ในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของตน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบ MAHA GENIUS ไปใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบในการพัฒนาศักยภาพนักเรียน โดยพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน ความก้าวหน้าในด้านพฤติกรรมอารมณ์และสังคม ตลอดจนความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน รูปแบบนี้ยังเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการปรับปรุงและขยายผลการดำเนินงานในอนาคต เพื่อให้สามารถรองรับการพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน